

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÉS AZ EKSZ VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

„AZ EUROPOL ÁLTAL A MIGRÁNSCSEMPÉSZÉS ELLENI KÜZDELEMHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS: ÉRTÉKES PARTNER, DE NEM MEGFELELŐ AZ ADATFORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA ÉS AZ EREDMÉNYMÉRÉS”

ÖSSZEFOGLALÁS

I. A 2015. évi európai migrációs stratégia¹ fő intézkedésként azonosította a migráncsempészség elleni küzdelmet.

A 2020 szeptemberi új migrációs és menekültügyi paktum² értelmében meg kell erősíteni a migráncsempészség elleni küzdelmet, amelynek eszköze a 2021–2025-ös időszakra szóló olyan új uniós cselekvési terv, amely a bűnszervezetek elleni küzdelemre fog összpontosítani, a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégiával összhangban fokozni fogja az együttműködést és támogatni fogja a bűnüldöző szervek munkáját a gyakran az emberkereskedelemhez is kapcsolódó migráncsempészség elleni küzdelemben. A cselekvési terv alapját az Europol és az égisze alatt működő Migráncsempészség Elleni Küzdelem Európai Központja, a Frontex, az Eurojust és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége által végzett munka képezi majd. Az új intézkedések és a megerősített ügynökségek közötti együttműködés foglalkozni fog a pénzügyi nyomozások, a vagyonvisszaszerzés és az okmányhamisítás területén jelentkező kihívásokkal, valamint az olyan új jelenségekkel, mint a digitális csempészség.

Az embercsempészség elleni küzdelem olyan közös kihívás, amelynek kezelése nemzetközi együttműködést és koordinációt, valamint hatékony határigazgatást igényel. A migráncsempészség elleni új uniós cselekvési terv ösztönözni fogja az EU és a harmadik országok közötti együttműködést, amelyre a migráncsempészség elleni célzott partnerségek révén kerül sor, a kulcsfontosságú harmadik országokkal folytatott szélesebb körű partnerségek keretében. Ezáltal a származási és tranzitországok támogatást kapnak majd a kapacitásépítéshez, mind a bűnüldözési keret, mind pedig az operatív kapacitás tekintetében, ösztönözve a rendőrség és az igazságügyi hatóságok hatékony intézkedését.

Az EU továbbá javítani fogja a harmadik országokkal folytatott információcserét és a helyszíni fellépéseket a közös műveletek és a közös nyomozócsoportok támogatása, valamint az irreguláris migráció kockázatairól és a jogszerű alternatívákról szóló tájékoztató kampányok révén. Az uniós ügynökségeknek is fokozottabban együtt kell működniük a partnerországokkal. Az Europol meg fogja erősíteni az együttműködést a Nyugat-Balkánnal, a Bizottság és az Europol pedig hasonló együttműködési megállapodások kialakításán fog munkálkodni Törökországgal és a szomszédos országokkal. A Bizottság az Afrikai Unióval (AU) folytatott együttműködés keretében is foglalkozni fog az említett kérdésekkel.

A közös biztonság- és védelempolitikai missziók és műveletek szintén jelentős szerepet játszanak az Europol (és más ügynökségek) arra irányuló erőfeszítéseinek támogatásában, hogy kezeljék a külső határokon kívül jelentkező migrációs kihívásokat, mind a tengeren, a Földközi-tenger középső térségében, valamint az embercsempészség és emberkereskedelem által érintett kulcsfontosságú afrikai kiindulási vagy tranzitországokban.

A Bizottság és az EKSZ ennek fényében üdvözli a Számvevőszék e különjelentését, mivel az hozzájárulhat annak tudatosításához, hogy az Europolnak rendelkeznie kell az ahhoz szükséges

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2020) 609 final.

képességekkel és eszközökkel, hogy a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni fellépés keretében hatékonyan támogassa a tagállamokat a migráncscsempészás elleni küzdelemben.

V. A Bizottság egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy a kiemelt fontosságú harmadik országokkal aláírandó nemzetközi megállapodások megkötése kihívást jelent, és hogy a Bizottság problémákkal szembesült. A Bizottság azonban úgy véli, hogy történt előrelépés.

ÉSZREVÉTELEK

24. b) A Bizottság egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy a kiemelt fontosságú harmadik országokkal aláírandó nemzetközi megállapodások megkötése kihívást jelent, és hogy a Bizottság problémákkal szembesült. A Bizottság azonban úgy véli, hogy történt előrelépés. Ezzel összefüggésben, miután a Tanács 2018-ban nyolc tárgyalási megbízást adott a közel-keleti és észak-afrikai országokkal³, valamint Törökországgal folytatandó tárgyalásokra, a Bizottság tárgyalásokat kezdett Törökországgal, amelyek jól haladnak. A többi ország esetében a Bizottság különböző szinteken szoros kapcsolatban áll az illetékes hatóságokkal, de nehezen lehet előrelépni a tárgyalások hivatalos kezdési időpontjának kitűzésében.

30. Az Europol-rendelet 25. cikkének (1) bekezdése szerint a személyes adatoknak az Europoltól harmadik országokba történő továbbítására az (EU) 2016/680 irányelv 36. cikke szerinti megfelelés megállapítása, az Unió és az érintett harmadik ország között az EUMSZ 218. cikke alapján megkötött, az egyének magánéletének, alapvető jogainak és szabadságainak védelme tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó nemzetközi megállapodás, vagy az Europol és az adott harmadik ország vagy nemzetközi szervezet között a 2009/371/IB határozat 23. cikkével összhangban 2017. május 1-je előtt megkötött, a személyes adatok cseréjét lehetővé tevő együttműködési megállapodás alapján kerülhet sor.

Emellett az Europol-rendelet a 25. cikk (5) és (6) bekezdése szerinti egyedi eltérések alapján eseti alapon is lehetővé teszi az adattovábbítást.

A Tanács által adott megbízások egyedi irányelveket tartalmaznak annak érdekében, hogy az alkalmazandó jogszabályokkal és ítélkezési gyakorlattal összhangban biztosítani lehessen az adatvédelmi biztosítékok megfelelő szintjét. Mivel az egyes országok eltérő szintű védelmet biztosítanak az alapvető jogok terén, beleértve az adatvédelmet is, az egyes országokkal folytatott tárgyalások eltérő eredményekhez vezethetnek.

34. Az Europolnál működő SIRENE-iroda lehetővé teszi, hogy az ügynökség összegyűjtse és tárolja a terrorizmussal és más súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos releváns információkat, megkönnyítse a terroristákra és a súlyos bűncselekményeket elkövető bűnözőkre vonatkozó operatív, taktikai és stratégiai elemzéseket, valamint hozzájáruljon az Europol bűnügyi információs platformjának megerősítéséhez.

A Bizottság javasolta, hogy az Europol – a tagállamokkal folytatott konzultáció függvényében – adatokat vihessen be a Schengeni Információs Rendszerbe egy harmadik országbeli állampolgárnak az Europol hatáskörébe tartozó bűncselekményben való részvételének gyanújáról⁴.

35. A biztonsági unióra vonatkozó 2020. évi uniós stratégia elismeri, hogy az Interpolnak, amely az egyik legnagyobb kormányközi bűnügyi rendőrségi szervezet, fontos szerepe van az együttműködés és az információcsere fokozásában. A terrorizmus elleni küzdelemről szóló menetrendben

³ Közel-Kelet és Észak-Afrika (MENA).

⁴ További információ: Az Európai Parlament és a Tanács rendeletjavaslata az (EU) 2016/794 rendeletnek az Europol magánfelekkel folytatott együttműködése, a személyes adatoknak az Europol által a nyomozások támogatása érdekében végzett kezelése, valamint az Europol kutatásban és innovációban betöltött szerepe tekintetében történő módosításáról, COM(2020) 796 final, 2020.12.9.

(COM(2020) 796 final, 2020.12.9.) bejelentetteknek megfelelően a Bizottság a Tanácsnak címzett, az Interpollal folytatandó tárgyalások megkezdésére vonatkozó felhatalmazásról szóló ajánlást fogadott el. A bizottsági javaslat egyik célkitűzése, hogy az Europol és az Interpol között információcsere valósuljon meg, valamint hozzá lehessen férni az Interpol adatbázisaihoz.

45. A Bizottság osztja a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a műveleti vonatkozású személyes adatoknak az Europol által a Frontex részére történő továbbítása csak az (EU) 2019/1896 rendelet (vö. 90. cikk) hatálybalépésekor vált lehetségessé, míg a Frontextől az Europolhoz történő adattovábbítás a 2016. évi Frontex-rendelet alapján már lehetséges volt.